

Dermatologie

Actinische keratosen

Actinische keratosen zijn plekjes op de huid die ontstaan door schade van zonlicht. Ze komen vooral voor op delen van het lichaam die vaak in de zon zijn geweest, zoals het gezicht, de kale hoofdhuid, de handruggen en de onderarmen. Mensen met actinische keratosen hebben een grotere kans op het ontwikkelen van huidkanker.

Hoe zien actinische keratosen eruit?

Actinische keratosen zien er meestal uit als ruwe plekjes op de huid. De kleur is meestal huidkleurig tot rood of bruin. De grootte kan wisselen van enkele millimeters tot enkele centimeters.

In het begin zijn de plekjes vaak beter te voelen dan te zien. Vaak ontstaan op dezelfde plek steeds opnieuw harde schilfers. De plekjes kunnen soms gevoelig zijn als ze aangeraakt worden. Vaak zijn er meerdere plekjes te zien.

Hoe krijgt u actinische keratosen?

Het ontstaan van actinische keratosen hangt af van:

- De hoeveelheid zon die u hebt gehad.
- Het huidtype. Een lichte huid en blond haar geeft meer kans op actinische keratosen dan een donkere huid en donker haar.
- De leeftijd. Hoe ouder u bent, hoe meer kans u hebt op het krijgen van actinische keratosen.

Tot 80% van de mensen boven de 60 jaar met een lichte huid heeft actinische keratosen.

Hoe weet de arts of u actinische keratosen hebt?

Uw arts kan aan de plekjes op uw huid zien of u actinische keratosen hebt. Als het plekje onrustig is (zoals roodheid of wondjes die niet genezen), kan de arts een klein stukje huid wegnemen (biopt) om dit verder te laten onderzoeken.

Wat is de behandeling?

De keuze van de behandeling hangt af van de grootte, de uitgebreidheid en de plaats van de huidplekjes.

Redenen om actinische keratosen te behandelen zijn:

1. U hebt er last van. Het kan bijvoorbeeld jeuken of een geïrriteerd gevoel geven of u vindt het er niet mooi uitzien.
2. U hebt veel actinische keratosen. Door behandeling wordt de kans op ontwikkeling van huidkanker verlaagd. Ook kan huidkanker beter te herkennen zijn als de actinische keratosen behandeld zijn.

Mogelijke behandelingen zijn:

Bevriezen

Als er maar een paar plekjes zijn, kan de arts de plekjes bevriezen met vloeibare stikstof. Dit geeft klachten van roodheid en soms vorming van een blaas. Later kan er op de behandelde plek een witte, soms blijvende ontkleuring van de huid ontstaan.

Crème/gel

Bij meer plekjes wordt er vaak behandeld met een crème of gel waar de stof 5-fluorouracil of imiquimod in zit. De crème of gel moet een paar weken lang volgens een bepaald schema op de huid worden gesmeerd. Hierdoor worden de actinische keratosen kapot gemaakt. In het begin lijken de plekjes vaak erger te worden. Na de behandeling gaat dit helemaal over.

Photodynamische therapie (PDT).

Hierbij worden onrustige huidcellen met een speciale crème ingesmeerd waardoor ze gevoelig worden voor licht. Daarna wordt de huid belicht en gaan de onrustige huidcellen kapot.

Zie ook de folder Photodynamische therapie.

Kans op terugkeer van actinische keratosen

Na de behandeling kunnen nieuwe actinische keratosen ontstaan. Als uw huid beschadigd is door de zon, blijft deze schade altijd bestaan. Vaak is niet goed te zien of het weer dezelfde of nieuwe plekjes zijn. Als u veel actinische keratosen hebt, is het verstandig om deze plekjes regelmatig door uw arts te laten controleren en behandelen.

Wat kunt u zelf doen?

- Als u in de zon komt, bescherm uw huid dan door het dragen van kleding en draag bijvoorbeeld een hoed of pet.
- Bescherm niet-bedekte huid met een zonnebrandcrème van tenminste factor 30. Smeer de zonnebrandcrème in de ochtend op uw huid voordat u kleding aantrekt. Zo wordt verbranding van de huid bij de kledingrand voorkomen. Als u de hele dag buiten bent, is het verstandig om de crème vaker op de huid te smeren.
- Maak geen gebruik van een zonnebank en ga niet (te veel) zonnen.
- Houd zelf uw huid goed in de gaten.

Hoe groot is de kans op het krijgen van huidkanker?

Soms kan er in een gebied van actinische keratosen huidkanker ontstaan. Meestal is dit een plaveiselcelcarcinoom. Bij deze vorm van huidkanker is het plekje op de huid meestal dikker en pijnlijker dan bij een actinische keratose en kan het roder zijn, opengaan of bloeden.

Hoe meer actinische keratosen, des te groter is de kans dat er in de toekomst huidkanker ontstaat. Bij minder dan 5 actinische keratosen is het risico op ontstaan van een plaveiselcelcarcinoom ongeveer 1%, terwijl dit bij meer dan 20 actinische keratosen ongeveer 20% is.

Contact

Hebt u vragen? De polikliniek Dermatologie is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 8:00 en 16:00 uur.

T: 0515 - 48 89 82.

Hebt u opmerkingen of tips over de informatie in deze folder?

Wij ontvangen ze graag via folders@mijnantonius.nl